

Sertések szabadban folytatott intenzív felnevelése Barcson

Az ezredfordulón általánosan, és nem egyszer még napjainkban is, a működő magyar sertéstelepek **állategészségügyi** és **műszaki** avultsága esélyt sem ad a hatékony, gazdaságos hizosertés előállításra. A zömében '70-es, '80-as években épült telepeinken nem ritkán 8-10 olyan betegség együttes jelenléte akadályozza a termelést, amelyek egyenként is komoly hátráltató tényezők.

Néhány ilyen **állategészségügyi** szempontból aggályos kórokozó, vagy az általuk kiváltott betegség - nem a jelentőségük vagy elterjedtségük nagyságrendjében: PRRS, sertés dizentéria, ileitis, cirkovírus, actinobacillus pleuropneumoniae, paratífusz, sertésorbán, mikoplazmózis, egyéb gennykeltő streptokokuszok, stafilokokuszok.

Másik már említett a nyereséges gazdálkodást akadályozó tényező az elhelyezési, tartási, takarmányozási és klíma technológiák idejét múltsága. Az alacsony műszaki színvonal nagy javítási, karbantartási igénnyel párosul, és mellette a magas kézimunka használat miatt jelentős bérköltséggel kell számolnunk.

Előbbiek okán, a hosszútávon előre jelzett 1-1,05 euro felvásárlási ár alatti önköltséget lehetetlen produkálni. Az egyik megoldás: ha az ember abbahagyja a termelést. A másik megoldás: XXI. századi technológiai színvonalon megépült telepre magas állategészségügyi státuszú állományt telepítünk, és azt hatékonyan üzemeltetjük.

Munkahelyem - a „Dráva – Coop” Zrt. - is azok közé a vállalkozások közé tartozik, amelyeknek, bizonyos okokból nem volt módjuk a meglévő sertéstelepekük rekonstrukciójára, vagy zöldmezős sertéstelepi beruházás megvalósítására, de a sertéstartással ennek ellenére sem kívántak felhagyni.

Ekkor eszembe jutott egy Nagy-Britanniában korábban tett szakmai úton látott tartási mód, amely egyszerre adhat megoldást a bevezetöben említett két problémára oly módon, hogy az említett nagyberuházás is elhagyható. A rendszer nem újdonság más európai országban sem. Óceáni éghajlaton több tízezer kocát tartanak ezzel a módszerrel. A kérdés csak az volt, hogy a kontinentális éghajlaton hogyan működik ez a rendszer.

Új, mobil kialakítású ellető, csoportos kocartató és malacnevelő konténerek természetes körülmények közé, szabadba való elhelyezése - oda, ahol korábban állattartás még nem zajlott - lehetőséget ad egy magas egészségügyi státuszú helyről vásárolt, intenzív, nagy termelési képességű állatállomány, rövid határidőn belüli fogadására.

A sertések szabadban való tartásának

költségszínvona lényegesen alacsonyabb a zártéhoz képest. Arra kell törekednünk, hogy a hozamai - a tartásmód sajátosságait figyelembe véve - ne maradjanak el a zárt körülmények között elérhetőhöz képest. Ha ezt sikerül elérnünk, akkor nem kérdéses a módszer létjogosultsága.

Az optimális gazdasági méret folyamatosan alakítható ki. A barcsi telepen kezdetben 10, másfél év múltán már 116 koca volt. Ennek megfelelően merült fel a beruházás finanszírozási igénye. Valamint az is kitűnik, hogy nem kizárólag nagy létszámú telepek kialakítására alkalmas. Ellenkezőleg, házkörüli vagy kisgazdasági méretben is megvalósítható.

További előnye, hogy olyan területek vonhatók be, amelyek mezőgazdasági szempontból máshogy nem hasznosíthatók. Állategészségügyi szempontból a környezet kiváló, ami a gyógyászati költségek alacsony szinten tartását teszi lehetővé.

A mobil épületeink egyidejűleg látnak el épület és technológiai funkciót, ezért az 1 m²-re jutó költségük töredéke a zárt telepének. Például az ellető konténer (1. kép) egyszerre őr és elletői technológia is, amely rendelkezik melegpadozattal, agyonnyomás gátló szerkezettel és fűtési opcióval is.

1. kép

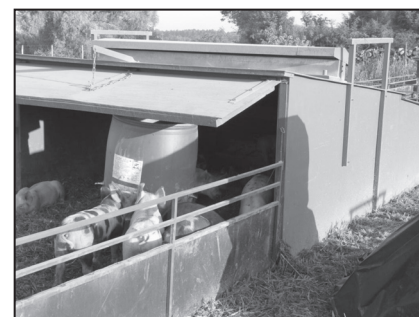
A sertések kerítéssel körülvett, eltérő méretű, úgynevezett tenyész kertekben kerülnek elhelyezésre. A kertek kerítése az állatok felőli oldalon elektromos védelemmel (villanypásztor) is el van látva. A kerítések magassága eltérő, de mivel ezen kerítések a hagyományos értelemben vett állattartó te-

2. kép

lepek külső kerítésének felelnek meg, ezért mindenkor képesnek kell lenniük az állategészségügyi szempontból veszélyt hordozó vadonélő állatok ezeken történő átjutásának megakadályozására, valamint bizonyos vagyonvédelmi szerep betöltésére is.

A tenyész kertekben (2. kép) az állatokat az időjárás viszontagságaitól önhordó, mozgatható konténerek védik. Ezeknek alapvetően három változatát különböztetjük meg. A kocák, kocásüldők csoportos elhelyezésére szolgáló nagyobb méretű konténer 12-14 állat számára elegendő. Ezekből annyi helyezhető el egy kertben - a terület állattartó képességét figyelembe véve -, hogy 1 ha területre legfeljebb 30-40 koca kerüljön. Az ellető és a szoptató kocák külön elkerített részben, az állatok egyenkénti elhelyezésére alkalmas, ugyancsak mobil konténerekben találhatóak. A többször ellető kocák összejárhatnak, míg a süldők esetében egy-egy konténerhez külön villanypásztorral elkülönített udvar tartozik, az egymás óljába való átjárás megakadályozására. A harmadik fajta mobil építmény egy kifutóval kiegészített négyszög alaprajzú, alacsony belmagasságú konténer őr (3. kép), ahol a malacokat a választásuktól a hizlaldába telepítésükig tartjuk növekvő almon. Az etetésük, itatásuk a konténeren belül van megoldva.

3. kép

A tartásmód az elhelyezés kivételével minden elemében intenzív és alkalmas a legmodernebb állattenyésztési eljárások alkalmazására. Ennek értelmében ivarzás szinkronizálás (regumate) és a kocák csoportos elletése (sygma rendszer) alkalmazható. A genetika képességek kifejtését a legjobb szakemberek bevonásával előállított takarmányok segítik.

A teljes technológia részletes leírására a mostani terjedelem nem ad lehetőséget. A legkisebb érdeklődés esetén viszont az egyes területek kibontásával szívesen állók az olvasók rendelkezésére.

Rideg Gábor